TaiwÃ¡n non quere ser chinesa

DescripciÃ³n

A sociedade taiwanesa vai a remolque do interese chinÃ©s pola unificaciÃ³n

TaiwÃ¡n celebrou onte eleccIÃ³ns presidenciais. Son os segundos comicios pluripartidistas en toda a milenaria historia de China. A RepÃºblica Popular seguiu moi atentamente todo o proceso electoral. Se en 1996, Beijing realizaba manobras militares para intentar condicionar o sentido do voto dos cidadÃ¡ns de TaiwÃ¡n, desta vez a publicaciÃ³n dun novo Â«Libro Branco sobre o problema de TaiwÃ¡nÂ», advertÃa sobre as terribles consecuencias dun pronunciamento independentista: a China ameaza con invadir a illa.

A existencia do chamado Â«problema de TaiwÃ¡nÂ» ten a sÃºa orixe na guerra civil e na derrota sofrida polas forzas do Kuomintang. Ao proclamarse en 1949 a RepÃºblica Popular, Chiang Kai-shek, o XeneralÃsimo das tropas nacionalistas exiliouse en TaiwÃ¡n baixo a protecciÃ³n de Estados Unidos. Durante vinte anos, Taipei representou a toda China nas NaciÃ³ns Unidas, pero a partir dos anos setenta, coa normalizaciÃ³n de relaciÃ³ns entre Washington e Beijing, Taipei perdeu aquela preminencia. Dende entÃ³n, pode afirmarse que TaiwÃ¡n Ã© un estado de feito, pero non de dereito, Ã© dicir, nin Ã© membro de NaciÃ³ns Unidas nin goza do recoÃ±ecemento internacional, se ben actÃºa na prÃ¡ctica como un autÃ©ntico estado. A maior parte da comunidade internacional recoÃ±ece a China como o lexÃtimo e Ãºnico representante de todo o pobo chinÃ©s.

O rÃ©xime dictatorial imposto en TaiwÃ¡n por Chiang Kai-shek cebouse coa poboaciÃ³n nativa. O chamado Â«terror brancoÂ» permitiu asentar no poder Ã¡ Ã©lite nacionalista orixinaria do continente. Os taiwaneses tiveron que aprender o mandarÃn para significarse e sobrevivir.

A desaparicIÃ³n de Chiang abriu as portas a un proceso de transiciÃ³n impulsado dende arriba. Dende as propias filas do Kuomintang, Lee Teng-hui, un nativo de TaiwÃ¡n que medrou ata os mÃ¡ximos Ã³rganos de poder, Ã© o principal valedor do cambio. A aposta democrÃ¡tica Ã© inseparable desa autoafirmaciÃ³n que rexeita o abrazo amargo do continente, vivido nas propias carnes e durante dÃ©cadas de dictadura. En Lee Teng-hui cristaliza a esperanza de que un rÃ©xime democratico conte con mÃ¡is apoios internacionais Ã¡ hora de desafiar Ã¡ outra China autoritaria. Ata entÃ³n compartÃan sistemas polÃticos similares, se ben ideolÃ³xicamente encontrados. A consolidaciÃ³n dunha democracia taiwanesa introduce un elemento de diferenciaciÃ³n importante respecto do continente e demostra que o autoritarismo non constitÃºe un Â«destino fatalÂ» para China. En Beijing, replican que o proceso democratizador iniciouse en TaiwÃ¡n cando xa acadara un importante nivel de desenvolvemento econÃ³mico. Primeiro, pois, a economÃa; logo, a polÃticaâ?¦

Unha economÃa poderosa

Segundo afirma JosÃ© Luis GarcÃa-Tapia, director da CÃ¡mara de Comercio espaÃ±ola en Taipei, a economÃa de TaiwÃ¡n mantivo elevadas taxas de crecemento nos Ãºltimos anos. A sÃºa renda per cÃ¡pita Ã© de 13.203 dÃ³lares, similar Ã¡ de EspaÃ±a e moi por riba da RepÃºblica Popular (790 dÃ³lares). As sÃºas reservas de divisas ascenden a 110.000 millÃ³ns de dÃ³lares. O dinamismo comercial deste paÃs de 22 millÃ³ns de habitantes baralla cifras, tanto en importaciÃ³ns como exportaciÃ³ns, superiores Ã¡s de EspaÃ±a. TaiwÃ¡n Ã© a dÃ©cimocuarta potencia comercial mundial. A sÃºa densidade de poboaciÃ³n Ã© de 607 habitantes por km2, a segunda maior do mundo. En TaiwÃ¡n existen 420 vehÃculos por km2, o dobre que en XapÃ³n e 20 veces mÃ¡is, por exemplo, que en Estados Unidos.

Bautizada polos intrÃ©pidos navegantes portugueses como a Ilha Formosa debido Ã¡ sÃºa gran beleza natural, a sociedade taiwanesa vive hoxe cautiva do interese continental pola unificaciÃ³n. Ata agora, os dirixentes de TaiwÃ¡n admitiron o principio de Â«unha ChinaÂ», Ã© dicir, que a divisiÃ³n entre as dÃºas Chinas obedecÃa a causas coxunturais, pero que ambas compartÃan un mesmo horizonte de unidade comÃºn de toda a naciÃ³n chinesa. Sen embargo, nos Ãºltimos anos, a medida en que os nativos gaÃ±an influencia e poder polÃtico, ese compromiso coa idea da unificaciÃ³n vai

a menos. Â¿ Por quÃ© non dÃºas Chinas?, pregÃºntanse en TaiwÃ¡n.

China ofrece a TaiwÃ¡n un rÃ©xime especial, similar Ã³ contemplado para Hong Kong ou Macao. Pero a fÃ³rmula Â«un paÃs, dous sistemasÂ», semella insuficiente para dar cobertura Ã¡s aspiraciÃ³ns taiwanesas. Certamente o seu caso Ã© moi diferente Ã³ das excolonias do Reino Unido e Portugal. TaiwÃ¡n Ã© un paÃs e con todas as limitaciÃ³ns que se queira, dispÃ³n dun ExÃ©rcito e dunha diplomacia propia. Ata agora esas circunstancias especiais non son tomadas en serio por unha China que todo o reduce a soflamas patriÃ³ticas.

TaiwÃ¡n, importante para Galicia

Galicia mantÃ©n con TaiwÃ¡n un interesante intercambio comercial, moi importante nalgÃºns capÃtulos. En efecto, Galicia vende a TaiwÃ¡n mÃ¡is granito en bloque do que vende, por exemplo, a Portugal. Ã? a segunda praza en importancia no exterior. Exportamos mÃ¡is a Taiwan que a toda China, e dalÃ importamos manufacturas plÃ¡sticas, material de transporte, maquinaria elÃ©ctrica e sobre todo productos pesqueiros (fletÃ¡n, entre outros). Segundo afirma Francisco Ou, director da Oficina EconÃ³mica e Cultural de Taipei en Madrid, aÃnda existe unha ampla marxe para promover os intercambios entre Galicia e TaiwÃ¡n. EspaÃ±a Ã© o sÃ©ptimo socio comercial de TaiwÃ¡n en Europa.

Â¿Ã? posible unha guerra?

A economÃa exerce un gran poder disuasorio. Dende que en 1987 Taipei decidiu eliminar as mÃ¡is importantes restricciÃ³ns, as relaciÃ³ns bilaterais, tanto en comercio como en investimentos directos, experimentaron un notable incremento. A pesar de que o goberno taiwanÃ©s elevou a prudencia en relaciÃ³n Ã³s investimentos en China, Beijing sabe tirar proveito da proximidade xeogrÃ¡fica e cultural. Medidas como o establecmeento de topes Ã¡ contÃa dos investimentos (mÃ¡ximo de 50 millÃ³ns de dÃ³lares), a limitaciÃ³n das transferencias de tecnoloxÃa ou o favorecemento, dende 1994, da chamada Â«polÃtica cara o SurÂ» co obxecto de abrir unha nova vÃa para os investimentos no sudeste asiÃ¡tico, non deron o resultado agardado. Moi Ã³ seu pesar, os empresarios de TaiwÃ¡n sintense mÃ¡is cÃ³modos e seguros traballando no continente e apoiando Â«Ã³s bandidos chinos comunistasÂ». Para todos eles, China Ã© unha opciÃ³n natural.

Por outra banda, unha guerra frustarÃa a estratexia chinesa de integrarse na economÃa mundial. Os efectos serÃan desastrosos para o desenvolvemento do proceso modernizador que este ano experimenta un xiro cara Ã¡s zonas do interior e do oeste, aÃnda a enorme distancia das rexiÃ³ns costeiras.

No exterior, tamÃ©n preocupa a unificaciÃ³n. De sumar o peso das economÃas de Hong Kong. China e TaiwÃ¡n, no ano 2002 xa superarÃan en PNB a Estados Unidos. Segundo estimaciÃ³ns do Instituto Internacional de Estudios EstratÃ©xicos de Londres, no ano 2020 China serÃ¡ a economÃa mÃ¡is forte do mundo. Por outra banda, a unificaciÃ³n deixarÃa en mans chinesas o control da principal arteria econÃ³mica de XapÃ³n, o estreito de TaiwÃ¡n, por onde pasa a ruta do petrÃ³leo que abastece a economÃa nipona. Por Ãºltimo, dende unha perspectiva global, consumada a desfeita sovietica, China Ã© o unico paÃs con capacidade potencial suficiente para enfrontarse a Estados Unidos no novo milenio.

Pero para Beijing a unificaciÃ³n Ã© unha misiÃ³n histÃ³rica irrenunciable. A mediados de xullo pasado, en plena crise polas declaraciÃ³ns de Lee Teng-hui Ã¡ Deutsche Welle, Jiang Zemin declaraba a un diario local que Â«existen forzas en TaiwÃ¡n e na comunidade internacional que teÃ±en como meta a separaciÃ³n da illa. Non nos manteremos como espectadores deixando que iso aconteza Â». Non se trata de afirmaciÃ³ns gratuitas. China estima que no suposto de recorrer Ã¡ guerra, Estados Unidos nunca chegarÃa Ã³ enfrontamento directo. Pero ata as previsiÃ³ns mÃ¡is fundadas poden chegar a trabucarse. O diÃ¡logo Ã© a mellor forma de prevenciÃ³n. E comeza a adquirir un certo perfil de urxencia.

Acceso ao artigo orixinal no repositorio web 1998-2012

APARTADOSTEMATICOXEOGRAFICOS

ARCHIVO China y el mundo chino

IDIOMA

Galego

Fecha de creaciÃ³n
19 de marzo de 2000
Campos meta

Autoria : 3717
Datapublicacion : 2000-03-19 00:00:00